

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจต่อการปลูkmันฝรั่งแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ เกษตรกรในจังหวัดเชียงใหม่ที่ทำสัญญาการปลูkmันฝรั่งแบบมีพันธะสัญญากับ บริษัท เป๊ปซี่-โคล่า (ไทย) เทรคคิง จำกัด ในปี พ.ศ. 2549 จำนวน 1,184 ราย โดยแบ่งออกเป็น 4 เขต ดังรายละเอียดต่อไปนี้

-เขตอำเภอฝาง	จำนวนเกษตรกร	503	ราย
-เขตอำเภอเชียงดาว	จำนวนเกษตรกร	257	ราย
-เขตอำเภอดอยหล่อ	จำนวนเกษตรกร	309	ราย
-เขตอำเภอพร้าว	จำนวนเกษตรกร	115	ราย

1.2 กลุ่มตัวอย่างและการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง

กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973: 725-727) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad \text{ดังนี้}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (ราย)

e = ความคลาดเคลื่อนที่เกิดขึ้น (0.05)

$$\text{ดังนั้น } n = \frac{1,184}{1 + 1,184(0.05)^2} = 299 \text{ คน}$$

ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 299 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25 ของประชากรทั้งหมดและเก็บข้อมูลให้กระจายใน 4 อำเภอ โดยกำหนดจำนวนตัวอย่างในแต่ละอำเภอดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

อำเภอ	จำนวนเกษตรกร	ร้อยละ	จำนวนตัวอย่าง
เขตอำเภอฝาง	503	25.25	127
เขตอำเภอเชียงดาว	257	25.25	65
เขตอำเภอดอยหล่อ	309	25.25	78
เขตอำเภอพร้าว	115	25.25	29
รวม	1,184	25.25	299

1.2.2 สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple random sampling) โดยการจับ

ฉลาก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือการวิจัยใช้แบบสัมภาษณ์ (interview schedule) ที่มีลักษณะคำถามที่กำหนดคำตอบไว้ล่วงหน้าให้เลือกตอบ (close – ended question) และคำถามที่ให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น (open – ended question) โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์ออกเป็น 4 ตอน คือ

- ตอนที่ 1 สภาพสังคมและเศรษฐกิจ ของเกษตรกร
- ตอนที่ 2 สภาพการปลูกมันฝรั่งของเกษตรกร
- ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อการปลูกมันฝรั่งแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกร
- ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

ลักษณะคำถามในตอนที่ 3 เป็นการประมาณค่า (rating scale) แบบกำหนดตัวเลข (numerical rating scale) ลักษณะคล้ายกับแบบคำถามให้เลือกตอบ คำตอบที่ให้เลือกเป็นแบบเปรียบเทียบกันตามปริมาณมากน้อย และจัดเรียงไว้เป็นลำดับ แบ่งตามความพึงพอใจออกเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดระดับเป็นดังนี้

- 5 = มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 = มีความพึงพอใจมาก
- 3 = มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 = มีความพึงพอใจน้อย
- 1 = มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์

3.1 การหาความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการศึกษา ค้นคว้าวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในด้านต่าง ๆ ให้ครอบคลุมขอบเขตการวิจัยมากที่สุด หลังจากนั้นได้นำแบบสัมภาษณ์ให้คณะกรรมการที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรง จากนั้นผู้วิจัยได้ประมวล และทำการปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์

3.2 การตรวจสอบหาความเชื่อมั่น (reliability) โดยการนำแบบสัมภาษณ์ ไปทดสอบกับเกษตรกรผู้ปลูกมันฝรั่งแบบมีสัญญาผูกพันจำนวน 20 คน ซึ่งมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง และนำข้อมูลมาทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับความพึงพอใจ ตามวิธีการ Cronbach's alpha coefficient ได้ค่าสัมประสิทธิ์ระดับความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม เท่ากับ 0.76

4. วิธีการรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ แบบพบกันโดยตรงระหว่างผู้สัมภาษณ์และผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นช่วงหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต ระหว่างเดือนเมษายน – เดือนมิถุนายน 2550 โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 299 ราย และสามารถเก็บข้อมูลได้ทั้ง 299 ราย

5. วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

5.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลจะใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (arithmetic mean) ค่าต่ำสุดของข้อมูล (minimum) ค่าสูงสุดของข้อมูล (maximum) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

5.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวัดตัวแปรต่าง ๆ เกี่ยวกับความพึงพอใจในการปลูกมันฝรั่งแบบมีพันธะสัญญาของเกษตรกร มีเกณฑ์การวัดแบบประมาณค่าที่ปรับปรุงมาจาก แบบทดสอบของลิเคิร์ต (likert scale) มีระดับความพึงพอใจ 5 ระดับ คือ (1-2-3-4-5) โดย ใช้เกณฑ์ ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงของน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

จากนั้นนำคะแนนที่ได้มาคำนวณน้ำหนักค่าเฉลี่ยและกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลระดับความพึงพอใจซึ่งแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ก่าน้ำหนักคะแนนเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
4.21 - 5.00	มากที่สุด
3.41 - 4.20	มาก
2.61 - 3.40	ปานกลาง
1.81 - 2.60	น้อย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด